

Yskek Mühendis Mektebinin 1930 btgesi ve idare ve talim heyetinin tasnifine dair 1/649 numaralı kanun lâyihası ve Btge Encümeni mazbatas

T. C.
Başveklet
Muamelet Mdrlg
Sayı 6/1408

1 - V - 1930

B. M. M. Yüksek Reisliđine

Yüksek Mühendis Mektebinin 1930 malî senesi btge kanunu ile idare ve talim heyetinin tasnifine ait Nafia Vekâletince hazırlanan ve İera Vekilleri Heyetinin 26/IV/1930 tarihli iğtimamda Yüksek Meclise arz kararlaştırılan kanun lâyihası esbab mucibe ve teferrat ile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Esbab mucibe

Nafia Vekâleti Celilesine merbut mülhak btge ile idare olunan Yüksek Mühendis Mektebinin 930 senesi btgesi maaşat kısmı Barem kanununa tev-fik edilmek üzere berveğhi ati tanzim edilmiştir:

1 - Maaş ve curat faslının (1) inci maddesini teşkil eden müdüriyet nam ahiren mevkii tatbika vazedilmiş olan yeni nizamnamenin (5) inci mad-desi mucibince Rektörlüđe tahvil edilmiş ve bu su-retle bu tahsisatın yekûnu senev (2220) liraya baliğ olmuştur.

Maaş ve curat faslının 2 inci maddesindeki idare heyetine ait kısmında bulunan maaş ve ücretli memurlar geçen senekine nazaran esbab atiyeden dolayı tarzı atide tezyit edilmiştir.

a - Mektebin bu sene talebe mevcudunun (275)-şe ve işbu btgede talebe adedinin (350) ye iblği esnasına göre tanzim edilmiş olması dolayısıyla pan-siyon kısmının husus bir memur olmaksızın idare-sinin imknsız olmasından ve aynı zamanda bu seneden itibaren tatbik edilmekte bulunan yeni nizamnamenin bunu icabeylemesinden yeniden bir pansiyon memuru ilâve,

b : Muhasebei umumiye kanununun 95 inci maddesi mefadına ve yeni Maliye teşkiltma tev-

fikan mektebin bilcümle demirbaş eşyası ile istihl-kıta mahsus bilcümle mevadın kuyudatını tutmağa memur bir ayniyat muhasibi ilâve edilmiştir.

nc memurun ve müstahdemin curat mad-desinde ise:

(a ve b) de zikredilen esbab dolayısıyla mektep-teki temizlik ve bakımın temini için mevcut hade-menin kifayetsizliğine binaen hademe adedi tezyit

c : Muhasebe umurunun yalnız bir muhasebeci, bir veznedar tarafmdan idaresi buraya ait umuru hesabiye ve tahririyede bizzarure taahhurat istil-zam eylemekte olmasından dolayı ücret faslından olmak üzere muhasebeye bir ktip ilâve olunmuştur. Bu suretle bu fasla ait yekn Rektör tahsisat ile 929 senesine nazaran (5 718) lira bir farkla (32 868) liraya baliğ olmuştur.

2 - Talim heyeti maaşatından atideki iki sebep-ten dolayı tezyt mevcuttur.

1 - İhtisas şubelerinin ikinci senelerinin küşadı,

2 - Mektep heyeti talimiye kadrosunun mekte-bin hali hazırdaki muallim teşkiltını bozmıyacak ve binaenaleyh zaten mevcut olan muallim buhranını tezyit eylemiyecek bir tarzda olarak Barem kanu-nuna tefiki lüzumunu dolayısiledir.

Yeknun tezyidinde birinciye nazaran o derece

ehemmiyeti haiz bulunmayan bu ikinci madde üzerinde biraz tevakkuf icap eder. Muallim kadrosu noktai nazarından mühendis mektebinin diğer âli mekteplere nazaran bir hususiyeti mevcuttur. Bu hususiyet diğer mekâtibi âliyede derslerin, her dersin bir muallim tarafından okutulması suretile, muallim adedini tezyit edici bir tarzda olarak ayrılmalara mukabil Mühendis Mektebinde gerek muallim bulunmamasındaki müşkülâtın ve gerek bilhassa bir takım derslerin bir muallim tarafından okutulmasının tedris noktai nazarından zarurî bulunmasından dolayı bazı derslerin bir muallimde tecemmüü tarzındadır. Barem kanununu tatbik ederken bu hususiyetin nazarı itibare alınması her halde bir muallim buhranını tevlit etmek ve aynı zamanda eski bütçeyi bir mislinden fazla tezyit eylemek gibi iki büyük mahzuru havi olacağı anlaşıldığı cihetle dersler hali hazırda tedrisat yapan muallimlere ve aynı zamanda yekdiğerine olan münasebetlerine göre gruplara ayrılmış ve bu suretle teşekkül eden gruplara Yüksek Mühendis Mektebinin 1930 senesi bütçesine dair olup Maliye Vekâleti Celilesinin iş'arına atfen Başvekâleti Celileden mevрут 19/3/1930 tarihli ve iktisadî programın tetkiki dolayısıyla bütün bütçelerden zarurî olan tasarrufa ait mulâhazattan bahis tahrirat ile merbutu olan cetveldeki esasat nazarı dikkate alınmak suretile maaş tahsis olunmuştur. Yalnız bu esasattan baremde 80 lira ile 90 liralık asıl maaş arasındaki farkın o derece fazla olmadığı ve bundan başka Mühendis mektebinin mümasili derecesindeki âli mekteplerde bazı müderrislere kıdem gibi hususatin nazarı dikkate alınmak suretile elyevm muhassas olan maaşı asıllarının - kanunen bir mani olmadığı cihetle - tasarruf fikrile tenzili cihetine gidilmemesi mümkün bulunacağı mulâhazasile evvelce kendilerine kıdemlerine binaen 90 nar lira asıl maaş tahsis edilmiş bulunan üç zatın maaşları aynen 90 nar lira olarak bareme geçirilmek suretile inhıraf olunmuştur.

Bunun neticesi olarak bu seneki kadroda muallim miktarı ihtisas şubelerinin ikinci senelerinin açılmış olmalarına rağmen 1929 senesi bütçesindeki muallim miktarına nazaran daha az görülmektedir.

Aynı zamanda şunu da zikretmek iktiza eder ki 1930 bütçesi ile mektebin yeni teşkilâtına nazaran küşat edilmiş olan şubelerin muallim kadroları tamamlanmış olduğu cihetle bundan

bu sebepten dolayı muallim kadrosunun tezyidine mahal olmayacaktır.

Bu suretle bu fasıl 1929 senesine nazaran (6831) lira tezyüt ile (81 096) liraya baliğ olmuştur.

Bundan başka laboratuvarlara bakmak ve onları teerübe icrasına müheyya bir hale getirmek ve talebeyi teerübe esnasında nezaret altında bulundurmak için 1929 bütçesine muıt namı tahtında konmuş olan memurların muıt kelimesinin lâzım gelen manayı ifade etmediklerinden başka iltibası da mucip olması mahzurundan dolayı isminin asistana tebdiline ve ayrıca tahsisatlarında ücret olmak üzere 1 inci fasılın 3 üncü maddesine geçirilmiştir.

3 - İdaré masrafı faslına gelince:

Bunun masarifi daime maddesi atideki esbap dolayısıyla tezyit edilmiştir.

a - Talebenin adedinin (270) ten (350) ye iblâğı,

b - Beher talebenin iâşe ve ibatesi hususunda tahsis edilen 50 kuruşun hususile mühendis mektebi tedrisatının yorucu ve talebesinin hemen kâffesinin yirmi yaşını mütecaviz bir sinde bulunması dolayısıyla iâşe hususunda gayri kâfi gelmesi ve aynı zamanda diğer leyli mekâtibi aliye talebesinin yevmiyelerinin daha ziyade bulunması nazarı dikkate alınarak elli beşe iblâğı,

c - Mektebin tevessüünden dolayı tezyüdü icap eden tenvir, teshin ve su miktarı,

Tesisat masrafı maddesine gelince bu maddedeki tahsisat ta âtideki husuattan dolayı tezyit edilmiştir.

a - Mektep lâburatuvarlarının tesisi için:

Filhakika bu hususta her sene birer miktar para konmaktadır. Fakat bu para ile mektebin hemen hiç yok denilecek bir tarzda olan lâburatuvarlarını yapmağa hiçte imkân yoktur.

Çünkü bu husus için konulmakta olan para (25 000) ile (40 000) lira arasında tahavvül etmekte ve bu tahsisat ile aynı zamanda mektebin tefrişat, ders sırası, kara tahta, resim tahtası, levazımı tersimiye, yemekhane levazımı, koğuş levazımı, hastane levazımı, matbaa levazımı, kitap mübayaa masarifi müzeler, nümune masarifi, teknik filmelr masarifi ve bir sureti umumiyede mektebin bilûmum demirbaş eşyası dâhil olmakta bulunmasına nazaran lâboratuvarlar için tefrik edilebilecek miktar cüziyet haline tenezzül etmektedir.. Halbuki asrî tesisatı haiz bir mühendis mektebi için büsbütün haddi asgar dahilinde kalırsa bile lâboratuvarlar tesisatına (2 milyon) liradan bir meblâğ kifayet edemeyeceği

zahirdir. Mektebin memleketin ihtiyacı hazır ve müstakbesine tekabül edecek bir hale getirilmesi zarurî olup bunun için üç - beş sene gibi bir müddet zarfında ikmali de behemehal lâzım gelmektedir. Bu suretle hareket edilmediği takdirde parça parça sarfedilen paralar matlup olan neticeyi vermiyeceği ve adeta heder olacağı müstağnii izahtr. Bundan başka hali hazırda mühendis mektebi için ihtiyar edilen fedakârlıklar lâboratuvarlar tesisatının pek hali iptidaidе bulunmasından dolayı talebenin ve mualliminin fazla yorulmasına rağmen verebileceği neticeyi bizzarure verememektedir.

D : Mektebin kalorifer, yatakhane ve sair ibatete ait tesisatı için.

Filhakika bu kısım da memleketteki diğer mümasillerine göre oldukça dun bir derecededir. Hususile bunların mühim ve mübrem levazımından bir kısmı mühimmi mevcut değildir.

Bu esbap nazarı itibara alınarak (a) maddesinde zikredilen mektep lâboratuvarlarının beş sene zarfında ikmali esasına nazaran umumî bir program tanzim edilmiş ve bu program 1930 senesinden itibaren tatbikata geçilmesini ve (b) maddesindeki ihtiyacatın bu sene yapılmasını temin için tesisat faslına geçen sene bütçede mevzu (25 000) liraya mukabil (29 675) lira (56) kuruş tahsisat vazedilmiştir.

İnşaat ve tamirat maddesi esbabı atiyeden dolayı tezyit edilmiştir.

Yatakhanelere isabet eden ve takriben (1 100) metre murabba kadar bir kısmının döşeme ve çatısının ahşap ve hususile döşemelerinin harap bir halde bulunması dolayısıyla bunların artık tebdilinin tehiri tecviz olunmıyacak bir hale gelmesi.

B : Mektebin tamir görmiyen kısmının pençerelerinin hemen dökülecek bir hale gelmiş olması dolayısıyla bunların tevidi ve yatakhanelerin karayel cihetindeki pençerelerinin soğuktan muhafazaten çift pençere haline ifrağı.

C : Mektepte mevcut banyo tertibatının ancak (80) mevcutlu bir mektebe kifayet edebilecek bir derecede bulunması dolayısıyla bu tesisatın tevsi hususunun gayri kabili tehir bir hale gelmiş bulunması.

D : Mevcut matbaanın tavanı olmadığından toz toprağın önüne geçilmesine imkân olmadığından makinelerin muhafazası noktai nazarıdan bu tavanın ikmali.

E : Yatakhanelerdeki ahşap bölmelerin döşemelerile beraber kârgire tahvili.

F : Bunlarla beraber temizlik noktai nazarıdan yapılması lâzım olan boya ve badananın ikmali işte bu sebep dolayısıyla geçen sene kanunu mahsusla bu sene bütçesine vaz'ı takarrür eylemiş olan (35 000) liraya (10 000) lira ilâvesile (45 000) liraya iblâğ olunmuştur.

Ecnebî muallimlerin ücretleri maddesine gelince:

Bunlar için geçen sene sekiz aylık olmak üzere (16 000) lira vazedilmişse de bu sene getirilmiş olan iki muallimin kontratları mucibince bir senelik maaşları, harcirahları da dahil olmak üzere (26,000) liraya baliğ olduğu cihetle işbu fasla 26,000 lira vazedilmiş ve bu suretle yeni şubelerin küşadı vazedilmiş ve bu suretle yeni şubelerin küşadı dolayısıyla ihtiyaç ta olduğu halde bu sene ecnebî muallimin adedinin tezyidinden vazgeçilmiştir.

Ecnebî mekteplerde talebe tahsil masrafına gelince: 1929 - 1930 senesi zarfında Zürihe gönderilmiş olan üç efendinin beherine bu husustaki Heyeti Vekile mukarreratına tevfikan ayda (150) lira tahsisat senede iki maaş ücreti tahsil ve bundan başka iki yüz lira harcirah verilmesi takarrür eylediği cihetle bu efendilerin bu esas üzerinden 1930 - 1931 senesi zarfındaki masrafları (6 300) liraya baliğ olmuştur. Ve paranın % 10 nisbetinde bir tenezzül ihtimali de nazarı itibare alınmak üzere işbu meblâğ (7 000) lira olarak kabul edilmiş ve ayrıca bu sene de yeniden yine avdetlerinde maktebe muallim muapvini olarak alınmak üzere üç efendinin Avrupaya gönderilmesi için aynı esasa nazaran (8 000) lira daha ilâve edilmek suretile Avrupada tahsilde bulunan talebe ücreti tahsisatı olbaptaki kanunu mahsusuna tevfikan bütçemizden Maarif Vekâleti bütçesine naklolunmak suretile bütçeye (on beş bin) lira vazedilmiştir.

6ncı fasla gelince: Temsil kongrelere iştirak masarifi namile bu numaralar tahtında yeniden iki fasıl açılmasına lüzum görülmüştür.

Filhakika memaliki ecnebiyeden ara sıra memleketimize gelmekte olan mühendis mektepleri talebe ve hey'etlerinin istikbalile mektep namına muvafık bir surette izazları muktazi bulunmakta olduğu gibi mektebin kongrelere iştirak meselesi de mektebin beynelmilel haiz olması muktazi bulunan mevkiini ihraz edebilmesi için zarurî görülmüştür.

Muhasebei umumiye kanununun 92 inci maddesi mucibince geçen sene ve senesi zarfında kar-

şılığı olmıyan düyun namile iki fasıl küşat ve bu sene, bütçesinden arz ve izah edildiği üzere (138 düyun için de (1 860) lira (44) kuruşluk bir tah- 800) lira bir farkla (419 500) liraya balığ ol- sisat ilâvesile işbu bütçenin umum yekûnu geçen | muştur.

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

Mazbata No. 112

Esas No. 1/649

21/V/1930

Yüksek Reisliğe

1275 numaralı kanunu mahsus ile şahsiyeti hükmiyeyi ihraz eylemiş bulunan Yüksek Mühendis Mektebi 1930 bütçesi Hükümet tarafından 419,500 lira varidat aynı miktar masarifi olmak üzere Meclisi Âliye takdim olunmuş ve Encümenimizce yapılan tetkikat neticesinde 1929 senesine nazaran masraf bütçesi 159 070 ve varidat bütçesi ise 158 470 lira fazla ile tespit olunmuştur. Fazlalığı mucip esbabın en mühimmi hali hazırda iki yüz yetmiş balığ olan talebe mecmuunun 1930 senesinde üç yüz elliye çıkarılması ve bu talebe tezayüdünün iktiza ettirdiği masarif ile talebenin amelî olarak müktesebatı ilmiyelerini tezyit eyli yecek olan lâboratuarlarına ve bilhassa levazımı imaliye ve inşaiye tecrübeleri hususuna memleketin umumî olan ihtiyacına cevap verebilecek ye-gâne müessese olan Mühendis Mektebi tecrübe lâboratuarlarının takviyesi ve buraya bir mütehas-sıs celbi hususuna lüzumu görülen tahsisatın itasından ileri gelmiştir. Varidat bütçesinde 1929 bütçesinde görülen menabii varidattan bilhassa Anadolu Demiryollarının Devlet Demiryolları camiasına girmesi ve idarei mezkûrenin ise doğrudan doğruya Hükümet bütçesinden yardım gör-mekte olması ve diğer demir yollarının şayanı ehemmiyet bir teberruda bulunmadıkları görüldü-ğünden bunların hepsinin yerine Nafia Vekâletince muavenet olunması hususunda Hükümetin tek-lifi daha samimî olduğu kanaatine vasıl olunmuş ve bu suretle (B) cetvelinde görüldüğü üzere diğer varidatları ile birlikte varidat miktarı ahiren teklif olunan bir kanun lâyihası ile 1930 büt-çesinin varidat ve masraf cetvellerine ilâvesi istenilen ve mektebin 1928 senesi bütçesi tasarrufa tından olup bankada mevcut 34 770 liranın dahi ilâvesile 439 770 lira ile kapatılmıştır.

Müstakil bütçe ile idare olunan dairelerin senei atıye zarfında muvazi birer kadro meydana getirebilmeleri maksadile mektep idaresince teadül ve tevhibi maaş kanununa muvafık olarak tan-zim olunan memurin kadrosu gelecek seneye terkile 1929 kadrosu bazı tadilâtle kabul edilmiş ve Umumî Heyetin tasvibine arz olunmuştur.

Bütçe En. Reisi	R. V.	M. M.	Âza	Âza	Âza	Âza
İstanbul	Bursa	Aydın	Gazi Antep	Burdur	Diyarbakir	Isparta
Fuat	Muhlis	Mühendis	Remzi	Vahit	Rüştü	Mükerrerem
		Mithat				
Âza	Âza	Âza				
Konya	Erzurum	Sivas				
K. Hüsnü	H. Aziz	Remzi				

Yüksek Mühendis Mektebinin 1930 malî senesi bütçe kanun lâiyhası

Hükümetin teklifi

MADDE 1 — Yüksek Mühendis Mektebinin 1930 malî senesi masarifi için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (419 500) lira tahsisat ita kılınmıştır.

MADDE 2 — Yüksek Mühendis Mektebinin 1930 malî senesi masarifine karşılık olan varidat merbut (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (419 500) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Yüksek Mühendis Mektebi hakkındaki 1275 numaralı kanunun üçüncü maddesinde yazılı varidatın 1930 malî senesinde dahi tahsiline devam olunur.

MADDE 4 — Masarifi gayri melhuzadan iera edilecek sarfiyat mektep idare meclisinin kararı ve Nafra Vekâletinin tasdiki ile yapılır.

MADDE 5 — Yüksek Mühendis Mektebinin 1930 malî senesi tedris ve idare heyeti kadrosu tedül kanununa merbut (1) numaralı ve müstahdemini daime kadrosu buna merbut (D) işaretli cetvelde gösterilmiştir.

MADDE 6 — Bu kanun 1 haziran 1930 tarihinden muteberdir.

MADDE 7 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye ve Nafra Vekilleri memurdur.

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	M. Esat	M. Abdülhalık
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
Ş. Kaya	Dr. T. Rüştü	Ş. Saracoğlu
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Cemal Hüsnü	Recep	Şakir
S. İ. M. V.		
Dr. Refik		

Bütçe Encümeninin tadili

MADDE 1—Yüksek Mühendis Mektebinin 1930 malî senesi masarifi için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (439 770) lira tahsisat ita kılınmıştır.

MADDE 2—Yüksek Mühendis Mektebinin 1930 malî senesi masarifine karşılık olan varidat merbut (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (439 770) lira tahmin edilmiştir .

MADDE 3 — Yüksek Mühendis Mektebi hakkındaki 1275 numaralı kanunun üçüncü maddesinde yazılı varidatın 1930 malî senesinde dahi tahsiline devam olunur .

Tay edilmiştir .

MADDE 4—Yüksek Mühendis Mektebinin 1930 malî senesi kadrosu merbut (C) cetvelinde gösterilmiştir .

MADDE 5 — Aynen

MADDE 6 — Aynen

A - Cetveli

Fasıl	Madde	Muhassasatın nevi	1930 senesi için	
			Hükümetçe talep edilen	Encümençe kabul edilen
1		Maaş ve ücret		
	1	İdare heyeti maaşatı	14 580	5 760
	2	Talim Heyeti	82 248	27 780
	3	Ücurat	16 068	16 740
	0	Rektör ücreti	2 220	0
		Fasıl yekûnu	115 116	50 280
2		Tahsisatı fevkalâde	0	54 855
3		İdare masrafları		
	1	Masarifi daimi	118 000	110 000
	2	Tesisat	78 523	109 635
	3	İnşaat ve tamirat	45 000	45 000
	4	Muallimlerin ve talebenin fennî seyyahat masrafı	3 000	3 000
	5	Harcırah	1 000	1 000
		Fasıl yekûnu	245 523	268 635
4		Mühendis Mektebi mecmuası masrafı	10 000	10 000
		[Telif, tercüme, proje, resim ücretleri ,yevmiye, mevadî iptidaiye ve irsaliye ücreti ve demirbaş malzeme ve işletme masrafları]		
5		Ecnebî muallimler ücret ve harcırahı	26 000	36 000
6		Ecnebî memleketlerde talebe tahsil masrafı	15 000	15 000
7		Temsil ve kongreler masrafı		
	1	Temsil masarifi	1 500	1 000
	2	Kongrelere iştirak masrafı	3 000	3 000
		Fasıl yekûnu	4 500	4 000
8		Geçen sene düyunu	1 000	1 000
0		Masarifi gayrı melhuze	1 509	0
0		Senesi bütçesinde karşılığı olmıyan düyun	861	0
		UMUMİ YEKÛN	419 500	439 770

B - Cetveli

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1930 senesi için	
			Hükümetçe tahmin edilen	Ercümençe tahmin edilen
1		Umumî bütçeden muavenet	407 500	393 000
2		Muhtelif varidat		
	1	Talebe ücreti	1 500	1 500
	2	Kimyahane ve tecrübehane hasılatı	1 000	1 000
	3	Kütüpane ve matbaa hasılatı	1 500	1 500
	4	Muhtelif hasılat	8 000	8 000
		Fasıl yekûnu	12 000	12 000
3		1928 senesi varidat fazlası	0	34 770
		UMUMÎ YEKÛN	419 500	439 770

Memuriyetin nev'i	Adet	Ücret Lira	Maaş Lira
<i>İdare heyeti</i>			
Müdür [Rektör]	1		90
» muavini	1		60
Tahrirat başkâtibi	1		30
Kâtip ve daktilo	1		20
Ambar memuru	1		25
Levazım ve mübayaa memuru ve ayniyat muhasibi	1		30
Âlât ve edevatı fenniye memuru	1		30
Kütüphane »	1		20
Dahiliye »	4		25
Muhasip	1		30
Veznedar	1		20
Pansiyon »	1		25

Talim heyeti

Muallim	4		90
»	2		75
»	1		70
»	1		50
»	8		40
»	3		35
»	16		30
» muavini	7		30
»	4		25
»	14		20
»	6		15
»	10		10

[Talim Heyetine İcra Vekilleri Heyeti kararına iktiran etmek şartile bir ecnebî muallim alındığı takdirde ücreti maaş tertibinden tesviye olunur.]

Memurin ve müstahdemini daim e ücretleri

Doktor	1	40
Ahçı (kalfa ve yamaklarile beraber)	1	100
Marangoz	1	50
Ressam	1	75
Matbacaı	1	60
Hademe [1]	40	960
Asistan	1	80
» hademe	1	30

[1] Azamî 40 lirayı tccaviüz etmemek üzere beherinin tayini ücretleri Vekâlete aittir.